

ЕНЕМОНА АД

СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА

31 декември 2014

ЕНЕМОНА АД

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2014

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

Счетоводна политика

Обща рамка на финансово отчитане

Този индивидуален финансов отчет е изготвен във всички съществени аспекти, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и разясненията за тяхното прилагане, издадени от Комитета за разяснение на МСФО (КРМСФО), приети от Европейския съюз (ЕС) и приложими в Република България.

Промени в МСФО

Стандарти и разяснения влезли в сила в текущия отчетен период

Следните изменения към съществуващи стандарти, издадени от Съвета за международни счетоводни стандарт(СМСС) и приети от ЕС са влезли в сила за текущия отчетен период:

- **МСФО 10 Консолидирани финансови отчети**, приет от ЕС на 11 декември 2012 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014);
- **МСФО 11 Съвместни споразумения**, приет от ЕС на 11 декември 2012 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014);
- **МСФО 12 Оповестяване на дялове в други предприятия**, приет от ЕС на 11 декември 2012 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014);
- **МСС 27 (ревизиран 2011) Индивидуални финансови отчети**, приет от ЕС на 11 декември 2012 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014);
- **МСС 28 (ревизиран 2011) Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия**, приет от ЕС на 11 декември 2012 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014);
- **Изменения на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети, МСФО 11 Съвместни споразумения и МСФО 12 Оповестяване на дялове в други предприятия** – преходни разпоредби, приети от ЕС на 4 април 2013 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014),
- **Изменения на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети, МСФО 12 Оповестяване на дялове в други предприятия и МСС 27 Индивидуални финансови отчети (ревизиран 2011) Индивидуални финансови отчети – Инвестиционни дружества**, приет от ЕС на 20 ноември 2013 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014);

Счетоводна политика (продължение)

Обща рамка на финансово отчитане (продължение)

Промени в МСФО (продължение)

Стандарти и разяснения влезли в сила в текущия отчетен период(продължение)

- **Изменения на МСС 32 Финансови инструменти:** Представяне - Нетиране на финансови активи и финансови пасиви, приети от ЕС на 13 декември 2012 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014);
- **Изменения на МСС 36 Обезценка на активи** – Оповестяване на възстановимата стойност за нефинансови активи, приети от ЕС на 19 декември 2013 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014);
- **Изменения на МСС 39 Финансови инструменти:** Признаване и оценяване – Новация на деривативи и продължаване на отчитането на хеджиране, приети от ЕС на 19 декември 2013 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014).

Приемането на тези изменения към съществуващи стандарти не е довело до промени в счетоводната политика на Дружеството.

Стандарти и разяснения, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила

Следните МСФО, изменения на МСФО и разяснения са приети от ЕС към датата на одобряване на настоящия финансов отчет, но все още не са влезли в сила:

- Изменения на различни стандарти Подобрения на МСФО (цикъл 2010-2012), произтичащи от годишния проект за подобрения на МСФО (МСФО 2, МСФО 3, МСФО 8, МСФО 13, МСС 16, МСС 24 и МСС 38) основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки – приети от ЕС на 17 декември 2014 (измененията са приложими за годишни периоди, започващи на или след 1 февруари 2015);
- Изменения на различни стандарти Подобрения на МСФО (цикъл 2011-2013), произтичащи от годишния проект за подобрения на МСФО (МСФО 1, МСФО 3, МСФО 13 и МСС 40) основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки – приети от ЕС на 18 декември 2014 (измененията са приложими за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2015);
- Изменение на МСС 19 Доходи на наети лица - Планове с дефинирани доходи: Вноски от наетите лица – приети от ЕС на 17 декември 2014 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 февруари 2015);
- КРМСФО 21 Налози, приет от ЕС на 13 юни 2014 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 17 юни 2014).

Счетоводна политика (продължение)

Обща рамка на финансово отчитане (продължение)

Промени в МСФО (продължение)

Стандарти и разяснения, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС

Понастоящем, МСФО, приети от ЕС не се различават съществено от тези, приети от СМСС, с изключение на следните стандарти, изменения на съществуващи стандарти и разяснения, които все още не са одобрени от ЕС към датата на одобряване на настоящия финансов отчет:

- **МСФО 9 Финансови инструменти** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018);
- **МСФО 14 Разчети за регулаторни отсрочени сметки** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016);
- **МСФО 15 Приходи от договори с клиенти** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2017);
- **Изменения на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия** - Продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016);
- **Изменения на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети, МСФО 12 Оповестяване на дялове в други предприятия и МСФО 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия:** Прилагане на изключението за консолидация (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016);
- **Изменение на МСФО 11 Съвместни споразумения** - Счетоводно отчитане на придобиване на участия в съвместна дейност (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016);
- **Изменение на МСС 16 Имоти, машини и съоръжения и МСС 38 Нематериални активи** - Изясняване на допустимите методи за амортизация (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016);
- **Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети** – Инициатива за оповестяване (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016);
- **Изменение на МСС 16 Имоти, машини и съоръжения и МСС 41 Земеделие - Земеделие:** плододайни растения (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016);
- **Изменение на МСС 27 Индивидуални финансови отчети** - Метод на собствения капитал в самостоятелните финансови отчети (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016);
- **Изменения на различни стандарти Подобрения на МСФО** (цикъл 2012-2014), произтичащи от годишния проект за подобрения на МСФО (МСФО 5, МСФО 7, МСС 19 и МСС 34) основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки (измененията са приложими за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016).

Дружеството очаква приемането на тези стандарти, изменения и разяснения да не окаже съществен ефект върху финансовия отчет на Дружеството в периода на първоначалното им прилагане.

ЕНЕМОНА АД

СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА 31 ДЕКЕМВРИ 2014 Г. (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Счетоводна политика (продължение)

Обща рамка на финансово отчитане (продължение)

Промени в МСФО (продължение)

Стандарти и разяснения, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС (продължение)

В същото време, отчитането на хеджирането, отнасящо се до портфейли от финансови активи и пасиви, чиито принципи не са приети от ЕС, е все още нерегулирано.

Според преценката на Дружеството, прилагането на отчитане на хеджирането за портфейли от финансови активи и пасиви съгласно МСС 39: Финансови инструменти: Признаване и оценяване, няма да окаже съществен ефект върху финансовия отчет, ако се приложи към отчетната дата.

База за изготвяне

Индивидуалният финансов отчет е изготвен в съответствие с принципа на историческата цена, с изключение на намерената стойност на сградите при прилагане за първи път на МСФО.

Този индивидуален финансов отчет е изготвен в съответствие с принципа на текущото начисляване и действащото предприятие.

Този индивидуален финансов отчет следва да се разглежда заедно с консолидирания финансов отчет на Дружеството за годината, приключваща на 31 декември 2014. Консолидираният финансов отчет ще бъде издаден след датата, на която е издаден настоящият индивидуален финансов отчет.

Функционална валута и валута на представяне

Съгласно българското счетоводно законодателство, Дружеството води своето счетоводство и изготвя финансов отчет в националната валута на Република България – българския лев, който от 1 януари 1999 е фиксиран към еврото при курс 1.95583 лева = 1 евро. За Дружеството функционалната валута е националната валута на Република България.

Настоящият индивидуален финансов отчет е представен в хиляди български лева (хил. лв.).

Операции в чуждестранна валута

Операциите в чуждестранна валута първоначално се отчитат по обменния курс на Българската народна банка (БНБ) в деня на сделката. Валутно-курсните разлики, възникнали при уреждането на парични позиции или при преизчисляването им по курс, различен от този, при първоначалното им записване, се отчитат като финансови приходи или разходи за периода, през който възникват. Паричните позиции в чуждестранна валута към 31 декември 2014 са включени в този индивидуален финансов отчет по заключителния обменен курс на БНБ.

Счетоводна политика (продължение)**Счетоводни предположения и преценки**

Изготвянето на финансов отчет в съответствие с МСФО изисква от ръководството да прави преценки и предположения, които засягат отчетната стойност на активите, пасивите и оповестяването на условните активи и пасиви към датата на индивидуалния финансов отчет и отчетната стойност на приходите и разходите през отчетния период. Въпреки че тези преценки се основават на най-добрата преценка на ръководството относно настоящите събития и дейности, действителните резултати могат да се различават от тези преценки.

Критичните счетоводни преценки и основни източници на несигурност при извършване на счетоводни преценки са оповестени по-долу.

Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се признават първоначално по цена на придобиване, която включва покупната цена и преките разходи, включително мита и невъзстановими данъци върху покупката, след приспадане на търговски отстъпки. Имотите, машините и съоръженията се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка, ако има такива.

Разходите, възникнали след въвеждане на дълготрайните активи в експлоатация, като разходи за ремонти и поддръжка, се отчитат в индивидуалния отчет за всеобхватния доход за периода, в който са възникнали, освен ако не увеличават полезния живот на активите.

Разходите за придобиване на имоти, машини и съоръжения представляват дълготрайни активи в процес на изграждане и се отчитат по себестойност. Тези разходи включват разходите по изграждане на имота и съоръженията и други преки разходи. Разходите за придобиване на имоти, машини и съоръжения не се амортизират, докато съответните активи не се завършат и въведат в експлоатация.

Имоти, машини и съоръжения (продължение)

Активите на Дружеството се амортизират чрез прилагане на линейния метод на амортизация. Полезният живот на основните класове активи към 31 декември 2014 и 31 декември 2013е както следва:

Активи	Полезен живот (години)
Сгради	45 - 51
Машини	5 - 7
Оборудване	5 - 7
Стопански инвентар	5 - 10

Активи, придобити по договор за финансов лизинг се амортизират през периода на техния очакван полезен живот на същата база, както и собствените активи, или когато срокът на лизинговия договор е по-кратък от полезния живот на актива – за срока на съответния лизингов договор, ако няма разумно основание да се счита, че собствеността ще бъде придобита в края на лизинговия срок.

Печалбите или загубите, възникващи при продажба на имоти, машини или съоръжения, се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на продадените активи, и се признават в индивидуалния отчет за всеобхватния доход.

Счетоводна политика (продължение)

Инвестиционни имоти

Дружеството отчита като инвестиционни имоти земи и сгради държани предимно за реализация на капиталови печалби и/или доходи от наем отколкото да ги използва в собствената си дейност.

При първоначално признаване имотите се отчитат по себестойност, която включва и транзакционните разходи по придобиване. Себестойността на инвестиционния имот включва неговата покупна цена (ако е закупен) и другите преки разходи по покупката като професионални услуги, трансферни такси и други транзакционни разходи.

Дружеството използва за последващо оценяване на всичките си инвестиционни имоти метода на пазарна оценка. За целите на определяне на пазарната цена, дружеството използва оценка, изготвена от независим оценител. При избора на оценител дружеството преценява и избира оценител с подходящ опит по отношение на местоположението и категорията на оценяваните имоти. Промените в пазарната цена на инвестиционните имоти се признават в печалбата или загубата, в периода, в който са възникнали.

Трансфери от и към инвестиционни имоти е правят само когато е налице смяна в предназначението на имотите както следва:

- за трансфер от инвестиционен имот в собствено ползван имот е необходимо имотът да е започнал да се използва и да генерира приходи основно от дейността на дружеството
- за трансфер от инвестиционен имот в стока е необходимо да са започнали дейности по привеждане на имота във вид, в който да е готов за продажба
- за трансфер от собствено ползван имот в инвестиционен имот е необходимо имота да е спрял да се използва за да генерира приходи предимно от основната дейност
- за трансфер от стока в инвестиционен имот е необходимо имота да е отдаден под наем на оперативен лизинг на друго предприятие.

Дружеството отписва инвестиционен имот при продажба или когато имота е трайно изваден от употреба и не се очаква никакви други икономически ползи от продажбата му . Печалбата или загубата от продажбата се изчислява като разлика между нетните приходи от продажба на имота и неговата отчетна стойност като резултата се признава в текущата печалба или загуба в периода в който е извършена продажбата. Възнаграждението от продажбата на инвестиционен имот първоначално се признава по справедлива стойност. Ако е уговорено разсрочено плащане разликата между номиналното постъпление и постъплението изчислено чрез използване на ефективен лихвен процент се отчита като приход от лихва.

Нематериални активи

Софтуерът и лицензиите са главните компоненти, които съставляват нематериалните активи. Нематериалните активи са оценявани първоначално по цена на придобиване. Нематериалните активи се признават, ако в бъдеще е възможно да се получи икономическата изгода, която е следствие от притежанието на актива, и стойността на актива може да бъде оценена достоверно. След първоначалното признаване, нематериалните активи се оценяват по цена на придобиване минус натрупана амортизация и загуби от обезценка. Нематериалните активи се амортизират за полезния си живот чрез използване на линейния метод.

Счетоводна политика (продължение)**Нематериални активи (продължение)**

Полезният живот на основните класове активи към 31 декември 2014 и 31 декември 2013 е както следва:

Нематериални активи	Полезен живот (години)
Софтуер	7
Лицензи, патенти, търговски марки и права	17

Обезценка на имоти, машини и съоръжения и нематериални активи

На всяка дата на изготвяне на индивидуалния отчет за финансовото състояние Дружеството извършва преглед на балансовата стойност на имотите, машините и съоръженията, и нематериалните активи, за да определи дали съществуват индикации за настъпила обезценка. Ако съществува такава индикация, се определя възстановимата стойност на актива, за да се определи размера на загубата от обезценка, ако има такава. В случай, че не е възможно да се определи възстановимата стойност на отделния актив, Дружеството определя възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, към която активът принадлежи.

Нематериални активи с неопределен полезен живот и нематериални активи, които не са на разположение за ползване, се тестват за обезценка ежегодно и също така, когато съществува индикация за обезценка на актива.

Възстановимата стойност е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите за продажба и стойността в употреба. При оценяване стойността в употреба, очакваните бъдещи парични потоци се дисконтират до настоящата им стойност чрез дисконтова ставка преди данъчно облагане, която отразява настоящата пазарна оценка на стойността на парите и специфичните за актива рискове.

Ако възстановимата стойност на актив (или генерираща парични потоци единица) е по-малка от балансовата му стойност, то последната се намалява до възстановимата му стойност. Загуба от обезценка се признава незабавно за разход.

В случай на възстановяване на загубата от обезценка, балансовата стойност на актива (или на единицата, генерираща парични постъпления) се увеличава до променената му възстановима стойност, но така, че увеличената балансова стойност да не превишава балансовата стойност, която би била определена при положение, че в предходни периоди не е била признавана загуба от обезценка за дадения актив (генерираща парични потоци единица). Възстановяването на загуба от обезценка се признава веднага като приход, освен ако съответният актив се пренася по преоценена стойност, в който случай възстановяването на обезценка се счита за увеличение на преоценката.

Инвестиции в дъщерни предприятия

Дъщерно предприятие е това, което е контролирано от Дружеството. Контрол представлява властта да се управлява финансовата и оперативната политика на дъщерното дружество, както и да се извлекат изгодите от неговата дейност.

В настоящия индивидуален финансов отчет Дружеството отчита инвестиции в дъщерни предприятия по цена на придобиване, намалена с обезценка, ако съществува такава.

Счетоводна политика (продължение)

Инвестиции в асоциирани предприятия

Асоциирано предприятие е това, върху което Дружеството упражнява значително влияние, но което не представлява дъщерно предприятие или съвместно контролирано предприятие. Значително влияние представлява правото на участие при вземането на решения, свързани с финансовата и оперативната политика на асоциираното предприятие, но не е контрол или съвместен контрол върху тази политика.

В настоящия индивидуален финансов отчет Дружеството отчита инвестиции в асоциирани предприятия по цена на придобиване, намалена с обезценка, ако съществува такава.

Материални запаси

Материалните запаси се състоят от материали и незавършено производство, което представлява незавършено строителство по договор, включващо строителни съоръжения и материали („материали“) и външни услуги, свързани с незавършените етапи от изпълнение на договора.

Материалните запаси се оценяват по по-ниската от цената на придобиване/себестойността и нетната реализируема стойност. Цената на придобиване включва покупната цена, разходите за преработка, както и други разходи, които възникват във връзка с довеждането на материалните запаси до настоящето им местоположение и състояние. Нетната реализируема стойност е предполагаемата продажна цена, намалена с всички разходи за довършване и разходите, които ще възникнат при маркетинга, продажбата и разпространението. Потреблението на материалните запаси се извършва по метода „първа входяща - първа изходяща“.

При внос на материали се използва обменният курс от датата на издаване на фактурата.

Доходи на персонала

Съгласно МСС 19 Доходи на персонала, Дружеството признава задължения за обезщетения при пенсиониране, които се изчисляват от лицензиран актюер на базата на кредитния метод на прогнозните единици. Сумата, отчетена в индивидуалния отчет за финансовото състояние, представлява настоящата стойност на дългосрочните задължения на Дружеството за обезщетения при пенсиониране.

Лизинг

Даден лизингов договор се класифицира като финансов лизинг, ако прехвърля по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху актива. Всеки друг лизинг се класифицира като оперативен лизинг.

Финансов лизинг

В началото на лизинговия договор финансовият лизинг се признава като актив на Дружеството в размер, който в началото на лизинговия срок е равен на по-ниската стойност от справедливата стойност на наетата собственост и сегашната стойност на минималните лизингови плащания. Съответстващото задължение към лизингодателя се отчита в индивидуалния отчет за финансовото състояние като задължение по финансов лизинг.

Лизинговите плащания се разпределят между финансовия разход и намалението на неизплатеното задължение, така че да се получи постоянен периодичен лихвен процент по остатъчното салдо на задължението. Финансовите разходи се признават директно в индивидуалния отчет за всеобхватния доход.

Счетоводна политика (продължение)

Лизинг (продължение)

Оперативен лизинг

Лизинговите плащания по оперативен лизинг се признават като разход в индивидуалния отчет за всеобхватния доход по линейния метод за целия срок на лизинговия договор, освен ако друга системна база не е представителна за времето, през което потребителят ползва изгодите от наетия актив. Условните разходи за наем се признават като разход, в периода, в който възникват.

Когато се получават стимули при договаряне на оперативен лизинг, те се признават като пасив. Общата полза от стимулите се признава като намаление на разходите за наем през срока на лизинга на линейна база, освен ако друга системна база не представя разпределението във времето на ползите за лизингополучателя от използването на лизинговия актив.

Провизии

Провизии се признават, когато Дружеството има настоящо задължение (правно или конструктивно) в резултат на минало събитие, има вероятност за погасяване на задължението да е необходим поток, съдържащ икономически ползи, и може да бъде направена надеждна оценка на стойността на задължението.

Стойността, призната като провизия, е най-добрата приблизителна оценка на разходите, необходими за покриване на сегашното задължение към датата на индивидуалния отчет за финансовото състояние, като се вземат предвид рисковете и несигурностите около задължението. Когато провизия се измерва с паричните потоци, определени за погасяването на сегашното задължение, то балансовата стойност на провизията представлява настоящата стойност на паричните потоци.

Когато за някои или всички икономически изгоди, свързани с уреждането на задължение, се очаква да бъдат възстановени от трета страна, вземанията се признават за актив, ако е сигурно, че възстановената сума ще се получи и вземанията могат да бъдат измерени надеждно.

Данъци

Дължимите данъци се изчисляват в съответствие с българското законодателство. Данъкът върху печалбата се изчислява на база облагаема печалба, като за целта финансовият резултат се преобразува за определени приходно-разходни позиции (като обезценки, амортизация, провизии, липси и неустойки и други) в съответствие с българското данъчно законодателство.

Дължимите данъци за дейност извън страната се изчисляват в съответствие с местното законодателство на държавата, в която се реализира дохода. Данъкът върху печалбата се изчислява в съответствие с местното законодателство и върху размера на реализирания доход в съответната държава.

Отсрочените данъчни пасиви се отчитат за всички временни разлики, подлежащи на данъчно облагане, освен в случаите, когато възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, която към момента на извършване не дава отражение нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (загуба).

Счетоводна политика (продължение)**Данъци (продължение)**

Отсрочените данъчни активи се отчитат за всички временни разлики, подлежащи на приспадане до степента, до която е вероятно да има бъдеща облагаема печалба, срещу която да се извършат съответните приспадания по отсрочени данъчни активи. Това не се отнася за случаите, когато те възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, която към момента на извършване не дава отражение нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (загуба).

Текущите и отсрочени данъци се признават като приход или разход и се включват в нетната печалба за периода, освен в случаите, когато тези данъци възникват от сделка или събитие, отчетени за същия или различен период директно в собствения капитал. Текущите и отсрочени данъци се начисляват или приспадат директно от собствения капитал, когато тези данъци се отнасят за позиции, които се начисляват или приспадат в собствения капитал.

Финансови инструменти

Финансовите инструменти на Дружеството включват парични средства в брой и в банки, търговски и други вземания, предоставени и получени заеми, търговски и други задължения. Ръководството на Дружеството счита, че справедливата стойност на финансовите инструменти е близка до балансовата им стойност. Справедлива стойност е тази, за която актив може да бъде разменен или пасив да бъде уреден, между информирани и независими страни в справедлива и непринудителна сделка.

Инвестициите се признават и отписват на датата на търгуване, където покупката или продажбата на инвестиция се осъществява чрез договор, чиито условия изискват доставката на инвестицията в рамките на определения от съответния пазар срок, и първоначално се оценяват по справедлива стойност, нетно от разходите по сделката, с изключение на тези финансови активи, класифицирани по справедлива стойност в печалбата или загубата, които първоначално се измерват по справедлива стойност.

Финансови активи

Финансовите активи се класифицират в следните специфични категории: „финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата“, „инвестиции, държани до падеж“, „финансови активи на разположение за продажба“ и „заеми и вземания“. Класификацията зависи от типа и целта на финансовите активи и се определя при първоначалното им признаване.

Търговските вземания, заемите и другите вземания, които имат фиксирани или определени плащания, които не се търгуват на активен пазар, се класифицират като „заеми и вземания“. Към 31 декември 2014 и 2013 Дружеството не притежава „инвестиции, държани до падеж“ и „финансови активи на разположение за продажба“. Инвестициите в дъщерни и асоциирани предприятия се отчитат по реда на МСС 27 „Консолидирани и индивидуални финансови отчети“ и МСС 28 „Инвестиции в асоциирани предприятия“.

Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства включват парични средства в брой и по сметки в банки. Дружеството счита всички високо-ликвидни финансови инструменти с матуритет 3 месеца или по-малко за парични еквиваленти. За целите на индивидуалния отчет за паричните потоци, паричните средства и еквиваленти включват парични средства и парични еквиваленти, както е описано по-горе.

Счетоводна политика (продължение)

Финансови активи(продължение)

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансов актив се класифицира като отчитан по справедлива стойност в печалбата или загубата, когато активът е държан за търгуване или е определен като инструмент за отчитане в печалбата или загубата.

Финансов актив се класифицира като държан за търгуване, когато активът е придобит основно с цел продажба в близко бъдеще или е част от портфейл с ценни книжа за търговия или е деривативен договор, който не се използва за хеджиране.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата (продължение)

Регулярните сделки с финансовите инструменти, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата се признават на датата на търгуване. Датата на търгуване е датата на поемане на ангажимент за покупка или продажба на финансов актив. На датата на сетълмент се извършва прехвърляне на собствеността. Между датата на търгуване и датата на сетълмент не се признава дериватив от промяна в пазарната цена.

При първоначално признаване финансовите активи се признават по справедлива цена. Обичайно за справедлива цена се приема цената на сделката, уговорена между страните, когато двете страни са информирани, желаещи и търсеци да сключат сделка при пазарни условия. Последващо оценяване на финансовите инструменти се извършва по справедлива цена, определена от котировка на инструмента на активен пазар. За активен пазар се приема пазар, на който редовно се обявяват цени и се сключват сделки с инструмента. За справедлива цена от регулиран пазар се приема цената на последната сделка за деня за недеривативен финансов инструмент. При невъзможност да се определи справедливата стойност от активна котировка, се ползват подходящи техники за оценяване, базирани на информация, която всички пазарни участници биха взели предвид при оценяване на финансовия инструмент. Тази информация може да постъпва от наблюдаеми и ненаблюдаеми източници.

При невъзможност да се определи справедлива стойност чрез техники за оценяване, базирани на информация, която всички пазарни участници биха взели предвид при оценяване на финансовия инструмент, за справедлива цена се ползва цената по сделката за придобиване на финансовия актив.

Разликата от промяната в справедливата стойност на финансов инструмент се представя в текуща печалба и загуба.

Заеми и вземания

Заемите и вземанията се оценяват по амортизирана стойност чрез метода на ефективната лихва, с изключение на текущите вземания, където признаването на лихвата би било незначително. Предоставените заеми от Дружеството са представени в индивидуалния отчет за финансовото състояние в Предоставени заеми и вземания, а търговските вземания – в „Търговски и други вземания”.

Счетоводна политика (продължение)

Финансови активи (продължение)

Заеми и вземания (продължение)

Търговските и други вземания са представени по тяхната номинална стойност, намалена с евентуална загуба от обезценка. На база на преглед на вземанията към края на годината се извършва преценка за загуби от обезценка и несъбираемост.

Финансови активи, освен такива, отчитани по справедлива стойност чрез печалбата или загубата, се преценяват за наличие на индикации за обезценка към датата на изготвяне на индивидуалния финансов отчет. Финансов актив се счита за обезценен само тогава, когато съществуват обективни доказателства, че в резултат на едно или повече събития, настъпили след първоначалното му признаване, очакваните парични потоци са намалели.

За определени категории финансови активи, като търговски вземания, активи, за които се преценява, че не се обезценяват индивидуално, са последващо преценявани за обезценка на колективна база. Обективни доказателства за обезценка на портфейл от вземания може да включва минал опит на Дружеството по събиране на плащания, увеличаване броя на закъснелите плащания в портфейла за повече от средния кредитен период от 180 дни, както и наблюдавани промени в националните или местните икономически условия, които са свързани с просрочването на вземанията.

За финансови активи, отчитани по амортизирана стойност, стойността на загубата от обезценка е разликата между балансовата стойност на активите и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент.

С изключение на финансовите активи на разположение за продажба, ако в последващ период стойността на загубата от обезценка намалее и намалението може обективно да се препише на събитие след признаването на обезценката, предходната призната загуба от обезценка се отразява в индивидуалния отчет за всеобхватния доход до степента до която балансовата стойност на инвестицията, в деня в който обезценката се отразява, не превишава стойността, която амортизираната стойност би имала, ако не се признава обезценка.

Дружеството няма експозиция към гръцкия държавен дълг и не притежава държавни ценни книжа.

Емитирани финансови пасиви и капиталови инструменти

Класификация като дългови или капиталови

Дълговите и капиталовите инструменти се класифицират като финансови пасиви или капиталови в съответствие със същността на договорното споразумение.

Капиталови инструменти

Капиталов инструмент е всеки договор, който свидетелства за остатъчен интерес в активите на Дружество след приспадане на всичките му пасиви. Капиталовите инструменти се отчитат по получените постъпления, нетно от разходите по емитирането им.

Счетоводна политика (продължение)

Емитирани финансови пасиви и капиталови инструменти (продължение)

Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват получени заеми (банкови заеми, облигационни заеми и други заети средства), търговски и други задължения и финансов пасив по привилегировани акции.

Заемите първоначално се оценяват по справедлива стойност, намалена с направените разходи по извършване на транзакцията. Впоследствие заемите се отчитат по амортизируема стойност, като всяка разлика между дължимите плащания (нетирани с разходите по извършването на транзакциите) и стойността на заема се признава в индивидуалния отчет за всеобхватния доход през периода на заема, като се използва методът на ефективния лихвен процент.

Методът на ефективния лихвен процент представлява метод за определяне на амортизираната стойност на финансов инструмент и за разпределяне на прихода/разхода от него за определен период от време. Ефективният лихвен процент е лихвата, която точно дисконтира очакваните бъдещи парични постъпления или плащания (включително всички получени такси и други надбавки или отбивки) за очаквания живот на финансовия инструмент или, когато е подходящо за по-кратък период, до балансовата му стойност.

Заемите се признават като краткосрочни, освен в случаите, при които Дружеството има безусловното право да отложи плащането на задължението за поне 12 месеца след датата на индивидуалния отчет за финансовото състояние.

Търговските и други задължения са оценени по стойността, по която се очаква да бъдат погасени в бъдеще.

Приходи и разходи по строителни договори

Дружеството класифицира като договор за строителство всеки един договор, в който е конкретно договорено изграждането на актив или на съвкупност от активи, които са в тясна взаимна връзка или взаимна зависимост по отношение на тяхното проектиране, технология и функция или тяхната крайна цел или предназначение.

Приходите по договора се измерват по справедливата стойност на полученото или подлежащо на получаване възнаграждение. Общата стойност на подлежащото на получаване възнаграждение включва и начислени неустойки. Разходите по договора включват всички преки разходи, които се отнасят към договора. Разходи, непредвидени в договора като административни разходи и разходи за продажба са признати през отчетния период независимо от етапа на завършеност на договора.

Когато резултатът от договор за строителство може да бъде оценен надеждно, приходите и разходите, свързани с договора за строителство се признават в съответствие с етапа на завършеност на дейността по договора към датата на индивидуалния отчет за финансовото състояние, изчислен като отношение на извършените до момента разходи по договора към очаквания общ размер на разходите по договора. Очакваните загуби по договор за строителство се признават като разход в индивидуалния отчет за всеобхватния доход.

Измененията в строителните работи, изплащането на исокове и материални стимули се признават до степента, до която е вероятно те да доведат до реализиране на приходи и същите могат да бъдат надеждно оценени.

Счетоводна политика (продължение)

Приходи и разходи по строителни договори (продължение)

В случай, че резултатът от договор за строителство не може да бъде оценен надеждно, приходите се разпознават в размера на извършените разходи, свързани с договора, ако те се считат, че могат да бъдат възстановени от клиента.

Други приходи и разходи

Приходите от продажба на продукцията се признават в момента, когато рисковете и изгодите от собствеността върху продукцията са прехвърлени на купувача и разходите във връзка със сделката могат да бъдат надеждно измерени.

Приходите от продажби на стоки и услуги се признават в момента на възникването им, независимо от паричните постъпления и плащания, когато Дружеството изпълни условията на продажбите и значителните рискове и изгоди, свързани със собствеността върху стоките, са прехвърлени на купувача.

Разходите се признават в индивидуалния отчет за всеобхватния доход, когато възникне намаление на бъдещи икономически изгоди, свързани с намаление на актив или увеличение на пасив, което може да бъде оценено надеждно. Разходите се признават на базата на пряка връзка между извършените разходи и приходите. Когато икономическите изгоди се очаква да възникват през няколко финансови периоди и връзката им с приходите може да бъде определена само най-общо или косвено, разходите се признават в индивидуалния отчет за всеобхватния доход на базата на процедури за систематично и рационално разпределение.

Приходите и разходите за лихви се начисляват на времева база при съблюдаване на дължимата сума по главницата и приложимия/ефективния лихвен процент.

Разходи по заеми, които могат пряко да се отнесат към придобиването, строителството или производството на един отговарящ на условията актив, се капитализират като част от стойността на този актив. Отговарящ на условията актив е актив, който непременно изисква значителен период от време, за да стане готов за предвижданата му употреба или продажба. Инвестиционният доход от временното инвестиране на средствата от заеми, отпуснати изрично за определен актив намаляват сумата на разходите по заеми за капитализиране.

Критични счетоводни преценки и основни източници на несигурност при извършване на счетоводни оценки

Изготвянето на индивидуален финансов отчет в съответствие с МСФО изисква от ръководството да приложи някои счетоводни предположения и приблизителни счетоводни оценки, които се отразяват на отчетените стойности на активите, пасивите и оповестяванията на условните активи и задължения към датата на индивидуалния отчет за финансовото състояние и върху отчетените стойности на приходите и разходите през отчетния период.

Тези преценки се основават на наличната информация към датата на изготвяне на индивидуален финансов отчет, като действителните резултати биха могли да се различават от тези преценки.

Приходи и разходи по строителни договори

Признаването на приходи по строителни договори изисква определяне на етап на завършеност на всеки договор за строителство. Този етап се определя на база на наличната информация за общата стойност на подлежащото на получаване възнаграждение и общите разходи по съответния договор. Общата стойност на подлежащото на получаване възнаграждение включва и начислени неустойки. Общата стойност на разходите по договори за строителство зависи от обема и стойността на строителните дейности, които предстои да бъдат извършени, за да се изпълнят ангажиментите на Дружеството. Обемът и стойността на бъдещите дейности зависят от бъдещи фактори, които могат да се различават от преценките на ръководството.

Обезценка на нефинансови активи

Обезценка съществува, когато балансовата стойност на актив или единицата, генерираща парични потоци надвишава неговата възстановима стойност, където възстановимата стойност на актив или единица, генерираща парични потоци, е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. Справедливата стойност, намалена с разходите по продажба, е сумата, която би могла да бъде получена при продажбата на даден актив или единица, генерираща парични потоци, в пряка сделка между информирани и желаещи осъществяването на сделката страни, след приспадане на разходите по продажбата. Изчислението на стойността в употреба се базира на модела на дисконтираните парични потоци. Паричните потоци се изчисляват от бюджета за следващите пет години. Възстановимата стойност е най-чувствителна спрямо нормата на дисконтиране, използвана в модела на дисконтираните парични потоци, както и спрямо очакваните бъдещи парични постъпления и нормата на растеж.

Обезценка на финансови активи

Обезценката на финансови активи се определя на база очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент. При определяне на бъдещите парични потоци, Дружеството анализира финансовото състояние на длъжниците и очаквания период за възстановяване на вземанията.

Полезен живот на имоти, машини и съоръжения и нематериални активи

Други съществени източници на несигурност са преценката на ръководството по отношение на определянето на полезния живот на имоти, машини и съоръжения и нематериални активи. През 2014 не са настъпили събития, които налагат промяна в полезния живот на тези активи.

Критични счетоводни преценки и основни източници на несигурност при извършване на счетоводни оценки(продължение)

Икономическа среда

През 2014 и 2013 в резултат на глобалната финансова и икономическа криза, в българската икономика се наблюдава спад в икономическо развитие, който засяга широк кръг от индустриални сектори. Това води до забележимо влошаване на паричните потоци и намаляване на доходите и в крайна сметка – до съществено влошаване на икономическата среда, в която Дружеството оперира.

В допълнение, нарастват съществено ценовият, пазарният, кредитният, ликвидният, лихвеният, оперативният и другите рискове на които е Дружеството е изложено. В резултат, нараства несигурността относно способността на клиентите да погасяват задълженията си в съответствие с договорените условия. Поради това, размерът на загубите от обезценка на предоставени лихвени заеми, вземания от клиенти, а също така и стойностите на другите счетоводни приблизителни оценки, в последващи отчетни периоди биха могли съществено да се отличават от определените и отчетени в настоящия индивидуален финансов отчет. Ръководството на Дружеството прилага необходимите процедури за управление на тези рискове.

СЪСТАВИЛ: .....
Б.Борисова

УТВЪРДИЛ: .....
инж.Д.Прокопиев

